

Svensk författningssamling

Förordning om producentansvar för fiskeredskap

SFS 2021:1001

Publicerad
den 8 november 2021

Utfärdad den 3 november 2021

Regeringen föreskriver¹ följande.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om ett system för utökat producentansvar för avfallshantering av fiskeredskap.

Syftet med förordningen är att inrätta ett system för att

1. öka insamlingen, återanvändningen och materialåtervinningen av fiskeredskap, och
2. minska nedskräpningen från fiskeredskap.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 15 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 45 §§,
- 15 kap. 13 § miljöbalken i fråga om 46–48 och 50 §§,
- 15 kap. 14 § miljöbalken i fråga om 20–22 och 50 §§,
- 15 kap. 15 § miljöbalken i fråga om 23–34, 35–44 och 50 §§,
- 15 kap. 21 § miljöbalken i fråga om 4 §,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 49 §,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 56 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ytterligare bestämmelser i andra författningar

3 § I 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg finns bestämmelser om att det ska finnas mottagningsanordningar för avfall i hamnar. I 4 kap. 8 § avfallsförordningen (2020:614) finns bestämmelser om att en kommun ska ansvara för att avfall transporteras bort från sådana mottagningsanordningar.

4 § I 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken finns bestämmelser om att en kommun ska hantera avfall som utgörs av fiskeredskap som är kommunalt avfall. Detta ansvar begränsas av denna förordning endast i fråga om avfall som hämtas av någon som med stöd av denna förordning ska behandla avfallet.

5 § I 3 kap. 12 a och 12 b §§ avfallsförordningen (2020:614) finns bestämmelser om att fiskeredskap ska samlas in separat och skyldighet att sortera ut avfall som utgörs av fiskeredskap från annat avfall.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, i den ursprungliga lydelsen och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

6 § I förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier och förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning finns andra bestämmelser om producentansvar.

SFS 2021:1001

7 § I avfallsförordningen (2020:614) och miljöprövningsförordningen (2013:251) finns bestämmelser om anmälnings- och tillståndsplikt för hantering av avfall.

Undantag från förordningens tillämpningsområde

8 § Denna förordning ska inte tillämpas på avfall som utgörs av fiskeredskap som förlorats till havs eller som skräpats ned och därefter samlats in inom ramen för ett projekt som finansieras av offentliga medel.

9 § Denna förordning ska inte tillämpas på fiskeredskap som omfattas av förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning, om elutrustningen inte kan avlägsnas från fiskeredskapet på ett enkelt sätt.

Ordförklaringar

10 § Med *polymer* avses i denna förordning detsamma som i artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

11 § Med *plast* avses i denna förordning en polymer som kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter, oavsett om polymeren har tillförts tillsatser eller andra ämnen.

Med plast avses inte en polymer som förekommer naturligt i miljön och som inte har modifierats på kemisk väg.

12 § Med *fiskeredskap* avses i denna förordning föremål eller redskap som innehåller plast och

1. används inom fiske eller vattenbruk för att lokalisera, fånga eller föda upp marina eller limniska biologiska resurser, eller
2. flyter på vattenytan och används i syfte att dra till sig, fånga eller föda upp marina eller limniska biologiska resurser.

13 § Naturvårdsverket får, efter att ha gett Havs- och vattenmyndigheten och Statens jordbruksverk tillfälle att yttra sig, meddela ytterligare föreskrifter om vad som vid tillämpningen av denna förordning ska avses med fiskeredskap enligt 12 §.

14 § Med *producent* avses i denna förordning den som yrkesmässigt

1. för in fiskeredskap till Sverige,
2. tillverkar fiskeredskap i Sverige, eller
3. från ett annat land än Sverige säljer fiskeredskap till en slutlig användare i Sverige.

Med producent avses inte den som bedriver fiskeverksamhet enligt definitionen i artikel 4.28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeri-

politiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1241.

SFS 2021:1001

15 § I denna förordning avses med

tillhandahålla på den svenska marknaden: att mot betalning eller gratis göra en produkt tillgänglig för distribution, förbrukning eller användning på den svenska marknaden i samband med yrkesmässig verksamhet,

släppa ut på den svenska marknaden: att för första gången tillhandahålla en produkt på den svenska marknaden, och

vara etablerad i Sverige: att ha hemvist eller säte i Sverige och bedriva en yrkesmässig verksamhet här.

16 § Med *samla in avfall separat* avses i denna förordning detsamma som i 1 kap. 6 § avfallsförordningen (2020:614).

17 § Ord och uttryck i denna förordning har i övrigt samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken.

Mål för insamlingen av avfall som utgörs av fiskeredskap

18 § Målet är att mängden avfall som utgörs av fiskeredskap som samlats in separat under ett kalenderår senast 2027 ska utgöra minst 20 procent av mängden fiskeredskap som släppts ut på den svenska marknaden under samma kalenderår. Beräkningen ska göras utifrån vikt.

Om målet inte uppnås

19 § Om Naturvårdsverket bedömer att det finns risk för att målet för insamlingen inte uppnås ska myndigheten lämna förslag till regeringen på ändamålsenliga åtgärder.

Ombud

20 § En producent som är etablerad i Sverige och säljer fiskeredskap till ett annat land i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) där producenten inte är etablerad ska utse ett ombud i det landet. Ombudet ska fullgöra det ansvar som producenten har i det landet enligt de nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

21 § En producent som inte är etablerad i Sverige får utse ett ombud som är etablerat i Sverige. Ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt.

Ombudet ska i stället för producenten fullgöra skyldigheterna i denna förordning i fråga om de produkter som omfattas av ombudets anmälan enligt 22 §.

22 § Ett ombud som har utsetts enligt 21 § ska göra en anmälan till Naturvårdsverket.

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer,
2. en kopia på fullmakten,

3. producentens namn, kontaktuppgifter och skatteregistreringsnummer, och

4. uppgift om vilken produkt som ombudet ska ansvara för.

Ombudet ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

En producent ska anlita en producentansvarsorganisation

23 § En producent som på den svenska marknaden släpper ut fiskeredskap ska anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation som uppfyller kraven i denna förordning.

Insamling av avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet

24 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska på lättillgängliga platser samla in avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet.

Insamlingen ska ske i den omfattning som är skäligen med hänsyn särskilt till verksamhetens lokalisering och förekomsten av fiskevatten.

25 § En producentansvarsorganisation ska

1. se till att den som vill lämna avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet till en producentansvarsorganisation kan göra det enkelt och utan att betala något, och

2. effektivt bidra till att nå det mål för insamling som anges i 18 §.

Hämtning av avfall som samlats in eller transporterats bort av en kommun

26 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska tillhandahålla en tjänst som innebär att avfall som utgörs av fiskeredskap hämtas, om kommunen

1. separat samlat in avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken, eller

2. transporterat bort avfall som utgörs av fiskeredskap från en sådan mottagningsanordning som avses i 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Avfallet ska hämtas gratis vid minst en av kommunens platser för hantering av avfall eller på en plats som kommunen och producentansvarsorganisationen har kommit överens om. Avfall ska hämtas i den omfattning som är skäligen med hänsyn till mängden avfall som kommunen samlat in eller transporterat bort.

27 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska, om det behövs, samordna hämtningen enligt 26 § med andra producentansvarsorganisationer för fiskeredskap.

Hantering av avfall som utgörs av fiskeredskap

28 § En producentansvarsorganisation ska ansvara för att allt avfall som utgörs av fiskeredskap som samlats in separat hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt och genomgår ett fullständigt behandlingsförfarande i enlighet med 15 kap. 10 § miljöbalken.

29 § En producentansvarsorganisation ska ha de ekonomiska och organisatoriska resurser som krävs för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning.

Avgifter för att täcka kommunens kostnader

30 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska från 2025 betala en avgift som ska täcka kommunens kostnader för att

1. transportera bort avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen (2020:614),

2. separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken på ett kostnadseffektivt sätt som främjar återanvändning eller materialåtervinning,

3. separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap på ett kostnadseffektivt sätt som främjar återanvändning eller materialåtervinning i en mottagningsanordning enligt 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg, och

4. samla in och rapportera uppgifter som ska lämnas enligt denna förordning eller föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen.

31 § Avgiften ska efter beslut av kommunen betalas till kommunen eller den som samlar in eller transporterar avfallet.

32 § Avgiftens storlek ska bestämmas av Naturvårdsverket i föreskrifter som meddelas med stöd av 33 §. Avgiften ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för sådan verksamhet som avses i 30 §.

33 § Naturvårdsverket får meddela ytterligare föreskrifter om den avgift som en producentansvarsorganisation ska betala till en kommun enligt denna förordning.

34 § Om fler än en producentansvarsorganisation för fiskeredskap har anmälts enligt 38 § ska Naturvårdsverket varje år fatta beslut om hur stor andel av kommunernas kostnader som varje producentansvarsorganisation ska betala. Andelen för en producentansvarsorganisation ska motsvara marknadsandelen för de producenter som anlitat producentansvarsorganisationen under föregående kalenderår utifrån de uppgifter som lämnats enligt 42 och 48 §§. Marknadsandelen ska beräknas utifrån vikt.

Samverkan om fördelning av kostnader och intäkter mellan olika producentansvarsorganisationer

35 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska samverka med andra producentansvarsorganisationer för fiskeredskap i fråga om hur kostnader och intäkter för det avfall som har tagits emot ska fördelas mellan producentansvarsorganisationerna.

Likabehandling

36 § En producentansvarsorganisation ska ge producenter oavsett storlek och ursprung möjlighet att uppfylla kravet i 23 §, utan villkor som diskriminerar någon producent.

37 § Vid beräkningen av den ersättning som en producentansvarsorganisation tar ut från en enskild producent ska producentansvarsorganisationen ta hänsyn till

1. mängden fiskeredskap som producenten släpper ut på den svenska marknaden, och
2. fiskeredskapens återanvändbarhet och materialåtervinningsbarhet.

Anmälan av en producentansvarsorganisation

38 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap får bedrivas endast om den har anmälts till Naturvårdsverket.

Anmälan ska göras av producentansvarsorganisationen innan verksamheten börjar bedrivas.

39 § En anmälan enligt 38 § ska innehålla

1. producentansvarsorganisationens namn och adress,
2. producentansvarsorganisationens organisationsnummer, eller om sådant inte finns, skatteregistreringsnummer, och
3. en kortfattad beskrivning av verksamheten och hur kraven i 24–29 och 35–37 §§ ska uppfyllas.

Om det inträffar väsentliga ändringar som rör producentansvarsorganisationen ska den snarast anmäla dessa till Naturvårdsverket.

Information som en producentansvarsorganisation ska göra tillgänglig

40 § En producentansvarsorganisation ska på sin webbplats tillgängliggöra information om

1. vilka som är producentansvarsorganisationens ägare,
2. vilka producenter som har anlitat producentansvarsorganisationen,
3. hur den ersättning som producenterna ska betala till producentansvarsorganisationen ska beräknas, angett i kronor per såld produkt eller per ton produkter som släpps ut på den svenska marknaden,
4. på vilka grunder producentansvarsorganisationen väljer att anlita aktörer för att hantera avfall, och
5. hur producentansvarsorganisationens verksamhet bidrar till att nå målet för insamling i 18 §.

Skyldighet för en producentansvarsorganisation att lämna uppgifter

41 § En producentansvarsorganisation ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om vikten i kilogram på det avfall som utgörs av fiskeredskap som samlats in under det närmast föregående kalenderåret.

Av uppgifterna ska det framgå hur mycket som

1. samlats in av producentansvarsorganisationen, och
2. hämtats av producentansvarsorganisationen efter att det samlats in av en kommun eller någon som är ansvarig att tillhandahålla en mottagningsanordning i hamn enligt förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

42 § En producentansvarsorganisation ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om vilka producenter som anlitat producentansvarsorganisationen under det närmast föregående kalenderåret.

43 § En producentansvarsorganisation ska informera konsumenter om

1. hur fiskeredskap ska hanteras när de blir avfall,
2. hur fiskeredskap ska hanteras för att minska mängden förlorade redskap, och
3. de negativa miljöeffekter som nedskräpning eller annat olämpligt bortskaffande av fiskeredskap ger upphov till.

Informationen ska bidra till att fiskeredskap hanteras på ett lämpligt sätt, färre förlorade redskap och mindre nedskräpning.

Informationen ska vara lättillgänglig, lämnas återkommande och uppmuntra till en ansvarsfull hantering av fiskeredskap.

Rutiner för internkontroll

44 § En producentansvarsorganisation ska ha rutiner för internkontroll för att säkerställa

1. att den ersättning som tas ut av producenterna uppfyller de krav som anges i 37 §,
2. kvaliteten på de uppgifter som producentansvarsorganisationen ska lämna enligt 41 och 42 §§, och
3. att kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall uppfylls.

45 § En producent ska ha rutiner för internkontroll för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som den ska lämna enligt 48 §.

Skyldighet för producenter att lämna uppgifter

46 § Den som avser att i egenskap av producent släppa ut fiskeredskap på den svenska marknaden ska före utsläppandet anmäla det till Naturvårdsverket. Anmälan ska innehålla producentens namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer.

Producenten ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

47 § Den som avser att i egenskap av producent släppa ut fiskeredskap på den svenska marknaden ska före utsläppandet lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur producenten avser att uppfylla kravet i 23 § på att anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation.

Producenten ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

48 § En producent ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd fiskeredskap som producenten har släppt ut på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret.

Uppgifterna om mängd ska anges i vikt.

Redovisning av uppgifter från kommunerna

49 § En kommun ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om

1. vikten i kilogram på det avfall som utgörs av fiskeredskap som kommunen under det närmast föregående kalenderåret transporterat bort och samlat in separat, och

2. de kostnader som kommunen har haft under det närmast föregående kalenderåret för att

a) transportera bort avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen (2020:614),

b) separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 15 kap. 20 § miljöbalken,

c) separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap i en mottagningsanordning enligt 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg, och

d) samla in och rapportera uppgifter som ska lämnas enligt denna förordning eller föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om uppgiftslämnande

50 § Naturvårdsverket får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas av producenter, producentombud och producentansvarsorganisationer enligt 22, 41, 42 och 46–48 §§.

Statistik

51 § Uppgifter som lämnas till Naturvårdsverket enligt denna förordning får användas av Naturvårdsverket för att ta fram statistik.

Dialog med aktörer

52 § Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att föra en löpande dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret.

Tillsyn

53 § I 26 kap. miljöbalken och 2 kap. 24 § miljötillsynsförordningen (2011:13) finns bestämmelser om tillsyn.

Avgifter

54 § I förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken finns bestämmelser om tillsynsavgifter.

Sanktioner

55 § I förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter finns bestämmelser om miljösanktionsavgifter.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om verkställighet

56 § Naturvårdsverket får meddela

1. närmare föreskrifter om hur de uppgifter som avses i 22, 41, 42 och 46–48 §§ ska lämnas, och

2. andra föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

1. Denna förordning träder i kraft den 31 december 2024 i fråga om 23–31, 34–44, 47 och 49 §§ och i övrigt den 1 januari 2023.

2. Bestämmelsen i 41 § tillämpas första gången i fråga om avfall som samlats in under kalenderåret 2025.

3. Bestämmelsen i 42 § tillämpas första gången i fråga om producenter som anlitat producentansvarsorganisationen under kalenderåret 2025.

4. Bestämmelsen i 46 § tillämpas från den 1 november 2022 i fråga om produkter som ska släppas ut på marknaden 2023.

5. Bestämmelsen i 47 § tillämpas från den 1 november 2024 i fråga om uppgifter som avser tiden efter den 31 december 2024.

6. Bestämmelsen i 49 § 1 tillämpas första gången i fråga om avfall som samlats in och transporterats under kalenderåret 2025.

7. Bestämmelsen i 49 § 2 tillämpas första gången i fråga om kommunens kostnader under kalenderåret 2025.

8. Bestämmelsen i 38 § tillämpas före ikraftträdandet på anmälningar av en producentansvarsorganisation som lämnas in till Naturvårdsverket efter den 1 januari 2024 och som avser tid efter den 31 december 2024.

På regeringens vägnar

HANS DAHLGREN

Maria Jonsson
(Miljödepartementet)